

MAT3020 SOYUT CEBİR BÜTÜNLEME SORULARI

Ad-Soyad :....CEVAP ANAHTARI.....

21.08.2017

No:.....

Soru 1) $D_{12} \cong \langle a, b \mid a^2 = b^{12} = (ab)^2 = e \rangle$ dihedral grubunda $x = ab^4ab^2ab^6aba$ elemanın mertebesini belirleyiniz.

$a = a^{-1}$ ve $ba = ab^{11}$ olduğundan

$$\begin{aligned} x^2 &= ab^4ab^2ab^6abaab^4ab^2ab^6aba \\ &= ab^4ab^2ab^6ab^5ab^2ab^6aba \\ &= ab^4ab^2ab^6ab^5ab^2ab^6aab^{11} \\ &= ab^4ab^2ab^6ab^5ab^2ab^5 \\ &= ab^4ab^2ab^6ab^5abab^4 \\ &= ab^4ab^2ab^6ab^8 \\ &= ab^3abab^6ab^8 \\ &= (ab^8)^2 \end{aligned}$$

olur ve bu da bir yansıma olduğundan ikinci mertebededir. O halde x , dördüncü mertebededir.

Soru 2) S_n/A_n grubu ile D_n/C_n grubu arasında bir izomorfizm bulunabilir mi? Açıklayınız.

Her iki grup ta iki mertebelidir. Mertebesi iki olan tek bir grup vardır: C_2 . O halde her iki bölüm grubu C_2 'ye izomorfiktir ve dolayısıyla birbirlerine izomorfiktirler.

Soru 3) Z_{25} toplamsal grubunda $\langle 20 \rangle$ altgrubunun elemanlarını ve bu altgrubun hangi gruba izomorfik olduğunu belirleyiniz. Bu altgrup normal midir?

Z_{25} toplamsal devirli grubunda $20+20+20+20+20 = 0$ olduğundan 20 elemanın mertebesi 5'tir. 5 elemanlı tek grup C_5 olduğundan $\langle 20 \rangle$ altgrubu C_5 devirli grubuna izomorfiktir. Devirli gruplar değişmeli olduklarından tüm altgrupları normal olur.

Soru 4) G grubu değişmeli iken $f:G \rightarrow G$, $f(x)=x^2$ bir homomorfizma olur mu?

$f(xy) = (xy)^2 = xyxy$ ve $f(x)f(y) = x^2y^2$ dir. G değişmeli olduğundan $xyxy = xxyy$ ve böylece $xyxy = x^2y^2$ bulunur ve f bir homomorfizmadır.

Soru 5) D_{10} dihedral grubunda mertebesi 5 ve mertebesi 6 olan kaç eleman vardır? Belirleyiniz.

D_{10} dihedral grubunun mertebesi 20 olup bu gruptaki elemanların mertebeleri 20'nin pozitif bölenleri olmalıdır. O halde bu grupta 6 mertebeli eleman olamaz. D_{10} grubunda mertebesi 10 olan eleman a ise, a^2 elemanın mertebesinin 5 olduğu açıktır. $(a^4)^5 = e$ olup a^4 elemanın da mertebesi 5 olur. Benzer şekilde a^6 ve a^8 elemanlarının da beşinci mertebeden oldukları görülür. Bir başka deyişle a^k elemanın mertebesinin 5 olması için $(k,10) = 2$ olmalıdır.

Not: Süre 70 dakikadır. Başarılar. İNC